

úvod do morfológie, fylogeneze
a taxonomie rodu



ÚVOD DO MORFOLOGIE RODU

Zápleváky jsou oddénkaté byliny, vyhánějící z jarních listových růžic větvené stonky s listy zpravidla sbíhavými a střídavě postavenými. Početné úbory s nápadně vypouklými lůžky bez plevek mívají paprsky často trojklanné nebo pětiklanné (někdy chybí), žluté nebo hnědočervené, s fertilními pestíky; trubkovité kvítky disku bývají oboupohlavné. Plodem je nažka s blanitě šupinatým, nežřídka osinatým chmýrem. Zápleváky rostou v temperátních a subtropických oblastech obou amerických subkontinentů.



ÚVOD DO FYLOGENEZE RODU

V subtribu *Gaillardinae*, čítajícím na tučt původně nejspíše severoamerických rodů, se podle kladistických studií (KARIS & RYDING 1994) zdají být zápleváky sesterské kordám (*Gaillardia*) - a také molekulární data (BALDWIN & al. 2002), ač jsou výsledky komplikovány proměnlivým postavením rodu *Balduina*, tuto hypotézu plně podporují. Na třicet druhů zápleváků je tradičně rozdělováno do pěti sekcí, nověji je však tomuto rodu prisuzováno dalších deset druhů někdejších rodů *Actinea* a *Cephalophora*.



sekce *Helenium*, *Leptopoda*, *Tetradus* a *Hecubaea*

Vytrvalé i jednoleté severoamerické druhy s větvenými křídlatými stonky; téměř všechny sekce zahrnují karyologicky různorodé taxony ($n=13, 14, 16, 17, 18$).

Úbory s nápadně vypouklými květními lůžky a s trojklannými, při dokvétání často skloněnými, obvykle jednořadými, někdy téměř potlačenými paprsky; listeny zákrovu vespod srůstají.

Na třicet druhů obou sekcí v nížinách i v horách obou amerických subkontinentů.



sekce *Amarum*

Jednoleté druhy karyologicky ($n=15$) i morfologicky vzdálené ostatním severoamerickým taxonům; také chemotakticky snad nejbližší jihoamerické skupině *Cephalophora*.

Úbory s nápadně vypouklými květními lůžky a s paprsky zpravidla dvouřadými. V protikladu k jiným druhům rodu nesbíhají listy křídlatě po lodyhách.

Dva druhy rozšířené po celém severoamerickém jihovýchodě.

GEOGRAFICKÉ ROZŠÍŘENÍ



DOPORUČENÁ LITERATURA:

BIERNER M.W.: Taxonomy of *Helenium* sect. *Tetrodus* and a conspectus of North American *Helenium* (Compositae). *Brittonia* 24 (3): 331–355, 1972

BIERNER M.W.: The taxonomy of *Helenium* sect. *Cephalophora* (Asteraceae). *Systematic Botany* 3(2): 277–298, 1978

BIERNER M.W.: Taxonomy of *Helenium* sect. *Actinea* (Asteraceae). *Sida* 12:253–271, 1987

BIERNER M.W.: Taxonomy of *Helenium* sect. *Amarum* (Asteraceae). *Sida* 13:453–459, 1989

